

передових наукових підходів в різних сферах економіки і управління бізнесом) і бізнес (апробація отриманих знань і досвіду, а також передові наукові розробки в області економіки і управління бізнесом).

– розробити інтернет-платформу для спілкування, обміну досвідом, пошуку потенційних партнерів для молодих підприємців та центрів навчання та підтримки молодіжного підприємництва у вищих навчальних закладах країн-партнерів, що сприятиме формуванню мережі контактів і передачі кращих бізнес-практик на регіональному, національному та європейському рівнях.

The publication was made as part of the Erasmus+ project №589942-EPP-1-2017-1-UA-EPPKA2-CBY-EP-PE «Higher education institutions for youth entrepreneurship» (Grant Agreement №2017-2269/008-001). The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

О.П. Близнюк, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.М. Іванюта, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА ЯК МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ КРАЇНИ: СВІТОВІ СТАНДАРТИ Й УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Мінімальна заробітна плата – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці. Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств усіх форм власності і господарювання та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, за будь-якою системою оплати праці.

Розмір мінімальної заробітної плати встановлюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України не рідше одного разу на рік і прописується в законі про Державний бюджет України на відповідний рік. Згідно із прийнятим Держбюджетом – 2018, з 1 січня 2018 року розмір мінімальної заробітної плати в Україні дорівнює 3723 грн, що більше на 523 грн, або 16,34% у порівнянні з попереднім 2017 роком. У погодинному розмірі мінімальна заробітна плата: з 1 січня – 22,41 гривні.

Рівень мінімальної зарплати в країні є певною соціальною гарантією, нижнім порогом розміру оплати й цінності праці. Вона застосовується до всіх працівників, незалежно від сфери їх зайнятості, рівня кваліфікації, стажу, виду виконуваних робіт.

У 2017 році порівняно з попереднім 2016 роком відбулося підвищення мінімальної місячної заробітної плати удвічі (на 100%) – з 1600 грн до 3200 грн; погодинної – на 102%.

Незважаючи на збільшення мінімальної заробітної плати у гривневому еквіваленті більш ніж у два рази в 2017 році порівняно з 2016 і невелике зростання в 2018 році до 2017, Україна залишається самою бідною країною в Європі по даному показнику.

Слід визнати, що в Україні один з найнижчих рівнів зарплат.

Із 1 січня 2018 року рівень мінімальної зарплатні в Україні зріс до 116,3 євро, але вона все одно залишається меншою не тільки від європейського рівня, але також і більшості країн СНД.

Висока оплата праці й стабільні соціальні гарантії – одна із причин, по якій Україна в останні роки прагне стати членом Євросоюзу.

Падіння рівня заробітку в Україні пов'язане з девальвацією національної валюти. Цьому сприяла політична нестабільність та інші зовнішні та внутрішні чинники, що впливали на соціально-економічну ситуацію в Україні в останні 4 роки.

Рівень мінімальної і середньої зарплати залежить від виробленого ВВП в країні, який в Україні в 2017 році склав 88% від рівня 2013 року, тобто на 12% менше, ніж у докризовий рік, а рівень мінімальної зарплатні підвищився – особливо у 2017 році порівняно з 2016 – удвічі (до 3200 грн). У видатковій частині Державного бюджету на 2018 рік передбачено збільшення мінімальної заробітної плати – на 16%, прожиткового рівня – на 10%, а витрати на адміністративно-управлінський апарат виконавчої та законодавчої влади, силові структури – значно вищі.

На початку 2018 року уряд анонсував зростання соціальних стандартів зважаючи на економічні підсумки першого кварталу 2018 року та з другого кварталу підняття мінімальної заробітної плати до 4100 грн. Але враховуючи фактичні надходження до бюджету, не знайшлося можливості цього зробити. Адже лише за перший квартал 2018 року Україна недоотримала близько 6 млрд грн.

Щодо ситуації з підвищенням мінімальної заробітної плати до рівня 4100 грн, є позиція МВФ і Світового банку, які виступають проти і не бачать джерел, за рахунок яких можливо таке підвищення зарплат. Але зарплата в 3723 грн, яка є на сьогоднішній день – це не та сума, на яку люди можуть достойно прожити.

Якщо підняти статистику Держстату, мінімальну зарплату на сьогоднішній день отримує мало не половина населення України. При цьому середня зарплата в країні перевищує 8000 грн.

Щоб запобігти трудовій міграції та допомогти найбіднішим верствам населення, людям необхідно платити гідну зарплату.

Для забезпечення стабільного економічного зростання і сталого становища в економіці країни уряду необхідно створювати умови для збільшення рівня доходів громадян. Це дозволить підвищити купівельний попит, розширить ринок внутрішнього споживання і знизить залежність економіки України від зовнішньоекономічної діяльності. А для зростання внутрішнього споживання необхідно забезпечити стабільне і стійке зростання реальних доходів українців.

Підприємці повинні платити людям більше: це забезпечить більше надходжень податків до бюджету, до Пенсійного фонду, а разом це забезпечить приплив кваліфікованих кадрів на підприємства.

Позитивним впливом потенційного підвищення мінімальної зарплати повинна стати і детінізація національної економіки.